

Kärsämäen kunta

Arviointikertomus 2025

Tarkastuslautakunta

19.5.2026

Sisällysluettelo	
Puheenjohtajan katsaus	2
Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely	4
Tehtävä.....	4
Kokoonpano	5
Työskentely	5
Vuoden 2024 arviointikertomuksen käsittely	6
Arviointikertomuksen käsittely kunnanvaltuustossa	6
Arvio kunnanvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta	7
Kärsämäen kuntastrategia	7
Yleishallinto	7
Elinkeinotoimi.....	8
Lautakuntatason tarkastelu	9
Opetustoimen lautakunta	9
Hyte-lautakunta.....	9
Tekninen lautakunta	9
Kuntakonsernin toiminnan ja talouden tarkastelu	11
Kärsämäen Asunnot Oy.....	11
Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy	11
Kärsämäen Vesihuolto Oy	11
Yhteenveto	12
Allekirjoitukset	13

Puheenjohtajan katsaus

Vuosi 2025 toi mukanaan muutoksia kevään kunta- ja aluevaalien myötä. Uudet luottamushenkilöt ja toimielimet ovat aloittaneet työskentelynsä. Kunnat saivat myös uuden tehtävän, kun TE-palvelut tulivat vuoden alusta kuntien vastuulle ja työllisyysalueet aloittivat toimintansa. Kärsämäki kuuluu Raahen työllisyysalueeseen.

Edellä mainittuja muutoksia lukuun ottamatta vuosi 2025 jatkoi maailmanlaajuisesti samaa epävarmaa aikaa, kuin mihin olemme valitettavasti joutuneet tottumaan koko 2020-luvun ajan. Koska elämme globaalissa markkinataloudessa, tämä kaikki vaikuttaa Suomen valtioon ja sitä kautta myös kuntien toimintaan ja näkymiin. Kärsämäellä kunnan talous on onnistuttu kuitenkin pitämään jo pitkään vakaana. Vaikka kunnan taloudellinen tilanne ja vakavaraisuus ovat hyvällä tasolla, täytyy kunnan kehityksessä pysyä silti aktiivisena ja pitää katse tulevaisuudessa.

Väestön väheneminen ja ikääntyminen ovat isoimpia riskejä kunnassamme. Tarvitsemme kuntaan lisää työkäisiä ja lapsiperheitä, jotta saamme verotuloja ja pidettyä peruskoulun oppilasmäärän riittävällä tasolla. Lasten määrän väheneminen tuo haasteita opetuksen järjestämiseen ja uhkaa samalla myös Kärsämäen lukion jatkuvuutta. Lukio ja peruskoulu tekevät Kärsämäellä tiiviisti yhteistyötä, koska osa opettajista opettaa molemmissa kouluissa. Siksi lukion säilyminen on tärkeää myös peruskoulun kannalta.

Jotta saamme kuntaan lisää nuoria asukkaita ja lapsiperheitä, täytyy meillä olla tarpeeksi työpaikkoja tarjolla ja panostaa myös kunnan muihin pito- ja vetovoimatekijöihin. Vaikka ihminen kävisi Kärsämäellä töissä, meidän kannaltamme paras olisi, että hän myös asuisi täällä. Taajama-alueen kehityksen lisäksi on muistettava myös sivukylien mahdollisuudet tarjota rauhallista maaseutuasumista sitä haluaville. Kunnan tulee jatkaa aktiivista yhteistyötä yritysten kanssa, jotta osaamme vastata heidän tarpeisiin etenkin silloin, kun maailman taloustilanne ja kasvunäkymät alkavat parantua. Silloin syntyy uusia työpaikkoja ja tähän saumaan on osattava iskeä, koska kilpailu alueellisesti on kovaa. Kärsämäen keskeinen sijainti on monen yrityksen näkökulmasta iso etu.

Katsauksen alussa mainittu TE-palveluiden siirtyminen kuntien tehtäväksi tuo myös omat taloudelliset haasteensa. Kunnat maksavat uudistuksen myötä osan työttömyysetuuksista ja Kela alkaa laskuttaa kuntaa, kun työttömyys on kestänyt yli 100 päivää. Puhutaan ”sakkomaksuista”. Aiemmin valtio piti rajana 300 päivän työttömyyttä. Kunnan rahoitusosuus kasvaa portaittain sitä suuremmaksi, mitä kauemmin työttömyys on kestänyt. Tämä on huono yhdistelmä kuntien kannalta tämänhetkisen yleisen työllisyystilanteen kanssa. Pitkäaikaistyöttömyys on haaste myös meidän kunnassamme.

Kärsämäen kuntaorganisaatio on pieni kooltaan. Pienen organisaation hyvä puoli on ketterä toiminta, mutta särkymävaraa henkilöstön puolesta ei juuri ole. On pidettävä huoli siitä, ettei henkilöstön työkuorma kasva ajoittain liian suureksi, jotta hyvinvointi ja jaksaminen työssä voidaan taata.

Vaikka kuntaan kohdistuu monia paineita ja haasteita, järkevällä päätöksenteolla Kärämäki menestyy myös tulevaisuudessa. Pidetään jokainen kirkkaana mielessä kuntastrategiamme ja sen iskulause: ”Positiivisten tarinoiden pitäjä”.

Laura Mäki

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

7.5.2026 Kärämäellä

Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely

Tehtävä

Kuntalain 121§ mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Sen lisäksi mitä kuntalain 121 §:ssä säädetään, tarkastuslautakunnan on hallintosäännön 86 §:n ja 87 §:n mukaan

1. seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,
2. huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa sekä
3. tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana valtuustolle myös muista merkittävistä havainnoista.

Tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä tarkoitetun sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla.

Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä. Tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

Kokoonpano

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Laura Mäki, puheenjohtaja	Tarja Mäenpää
Mika Autio, varapuheenjohtaja	Vesa Oikarinen
Tapio Myllymäki	Raimo Kielenniva
Marjatta Seppä	Matti Viitala
Esko Loukkola	Satu Pinola

Työskentely

Tarkastuslautakunnan jäsenet seuraavat kunnanhallituksen ja lautakuntien esityslistoja ja pöytäkirjoja tarkastuslautakunnassa päätetyn työnjaon mukaisesti. Tarkastuslautakunnan jäsenet raportoivat kokouksissaan seurannasta ja havainnoinnista.

Tarkastuslautakunta on kuullut arviointiaan varten viranhaltijoita, lautakuntien puheenjohtajistoa, kunnanhallituksen puheenjohtajaa sekä kunnanjohtajaa ja kunnansihteeriä. Tilintarkastajaa on kuultu tarkastuslautakunnassa tilintarkastuksen osalta.

Kunnanvaltuusto on valinnut tilintarkastusyhteisöksi KPMG Oy Ab ja sen päävastuullisena tilintarkastajana toimii Elina Pesonen.

Tarkastuslautakunnan arviointi perustuu kunnanvaltuuston hyväksymään vuoden 2025 talousarvioon, kunnanhallituksen hyväksymään tilinpäätökseen, tilintarkastajan tarkastusraportteihin, tilintarkastuskertomukseen sekä tarkastuslautakunnan hankkimiin selvityksiin.

Vuoden 2024 arviointikertomuksen käsittely

Arviointikertomuksen käsittely kunnanvaltuustossa

Kunnanvaltuusto käsitteli arviointikertomusta kokouksessaan 28.5.2025.

Tarkastuslautakunta pyysi kunnanhallitusta kokoamaan vastaukset syyskuun loppuun mennessä. Kunnanvaltuusto käsitteli arviointikertomuksen vastauksia 8.12.2025.

Arvio kunnanvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Kärsämäen kuntastrategia

Yleishallinto

Kunnan henkilöstön tilanne ja riittäminen on edelleen kriittistä. Tilanne on vaikeutunut aiemmista vuosista.

Esteellisyysasioissa suositellaan edelleen käymään ja tarvittaessa kertaamaan milloin henkilö on esteellinen kunnanhallituksen kokouksessa ja milloin henkilö on esteellinen kunnanvaltuuston kokouksessa.

Kärsämäen kunnan Kaiku-julkaisussa on ollut haasteita saatavuuden kannalta muun muassa taajaman ulkopuolelle ei ollut Kaikua. Tilannetta pahentaa, ettei Kärsämäellä ole ”oma sanomalehteä”, jolloin paperinen tiedotus on pelkästään Kaikun varassa.

Sidonnaisuusvelvolliset ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset uuden valtuustokauden alkaessa.

Elinkeinotoimi

Kunnan elinkeinopalvelut tuottaa Nivala-Haapajärven Seutu Nihak ry., joka vastaa suurelta osin alueellisesta edunvalvonnasta sekä elinkeinoelämää kehittävästä ja edistävästä EU-hankkeista.

TE-palvelut siirtyivät kuntien vastuulle 1.1.2025 ja työllisyysalueen vastuukuntana toimii Raahen kaupunki. Työllisyyspalveluiden siirrossa on ollut haasteita ja tilannetta seurataan. Kärsämäen kunnan edustusta työllisyyslautakunnassa seurataan, sillä edustaja ja varaedustaja eivät ole paljoa osallistuneet kokouksiin henkilövaihdon jälkeen.

Vuoden 2025 aikana Kärsämäellä perustettiin 12 yritystä ja yritysten poistuma kaupparekisteristä oli yhteensä 6 kpl.

Lautakuntatason tarkastelu

Opetustoimen lautakunta

Opetustoimen lautakunta on rahallisesti suurin hallinnon ala kunnassa, jonka tehtävänä on hoitaa varhaiskasvatus, perusopetus ja lukio.

Varhaiskasvatus on maksutonta kunnassamme. Tavoitteena on, että kaikki 5-vuotiaat ovat varhaiskasvatuksen tai avoimen varhaiskasvatuksen piirissä. Perusopetuksen tarkoituksena on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja sekä tukea oppilaita yhteiskunnan jäseniksi. Varhaiskasvatuksen puolella tuen tarve on kasvanut.

Meillä on lukio, joka tähtää lukion päättötodistukseen ja ylioppilastutkintoon. Kärsämäen lukion markkinointiin on satsattu. Lukion mahdollinen päättäminen vaikuttaisi yläkouluun, koska kaikki opettajat ovat yhteisiä.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen tuki on ollut liian vähäistä ja terapiapalvelut eivät toimi. Nuorten mielenterveyspalveluissa toimii hyvä henkilö hoitamaan asioita.

Muu sivistystyö tukee elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta ihmisten monipuolista kehittymistä ja tarjoaa vapaa-ajan harrastuksia kuntalaisille.

Opetustoimen lautakunta ylitti talousarvio-osuutensa.

Laura Mäki toimi opetustoimen lautakunnan jäsenenä 1.1.2025-4.6.2025 eikä tältä osin osallistunut opetustoimen lautakunnan arviointiin.

Hyte-lautakunta

Hyte-lautakunta alitti talousarvionsa.

Hyte-lautakunta vaikutti löytäneen uuden roolinsa enemmän hyvinvoinnin koordinoinnissa, yhteisöllisyydessä ja ennaltaehkäisevässä työssä.

Kyläneuvoston käynnistäminen ei vielä toteutunut täysin suunnitellusti vuonna 2025.

Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta alitti talousarvionsa.

Teknisen lautakunnan tehtäviä ovat asumiseen, rakentamiseen, jätehuoltoon ja maankäyttöön kohdistuvat tehtävät. Lautakunta huolehtii kunnalle kuuluvasta

yhdyskuntahuollosta, yksityistiehallinnosta ja jätehuollon tehtävistä. Huolehtii kunnan kiinteistöjen huollosta ja siivouksesta sekä kunnan ruokahuoltopalveluiden järjestämisestä.

Talviaurauksesta hiekoituksesta ja teiden kunnossa pidosta huolehditaan pääasiassa ostopalveluna.

Katuvalaistuksessa käytetään LED-tekniikkaa energian säästämiseksi. Yksityisille on maksettu talviaurausavustukset toukokuussa, saajina on 40 tienhoitokuntaa ja 31 yksityishenkilöä. Kesäkunnossapitoavustuksia on maksettu 36 yksityistielle. Peruseräavustuksia ei ole tullut maksuun.

Tuulikaarron Tuulikankaan ja Nordi Oy:n osayleiskaavaa on edistetty. Asemakaavan päivitys teollisuusalueelle ja sen laajennus sekä asemakaavan laajennus puusaarentien etelä- ja pohjoispuolelle eteni kaavaehdotusvaiheeseen.

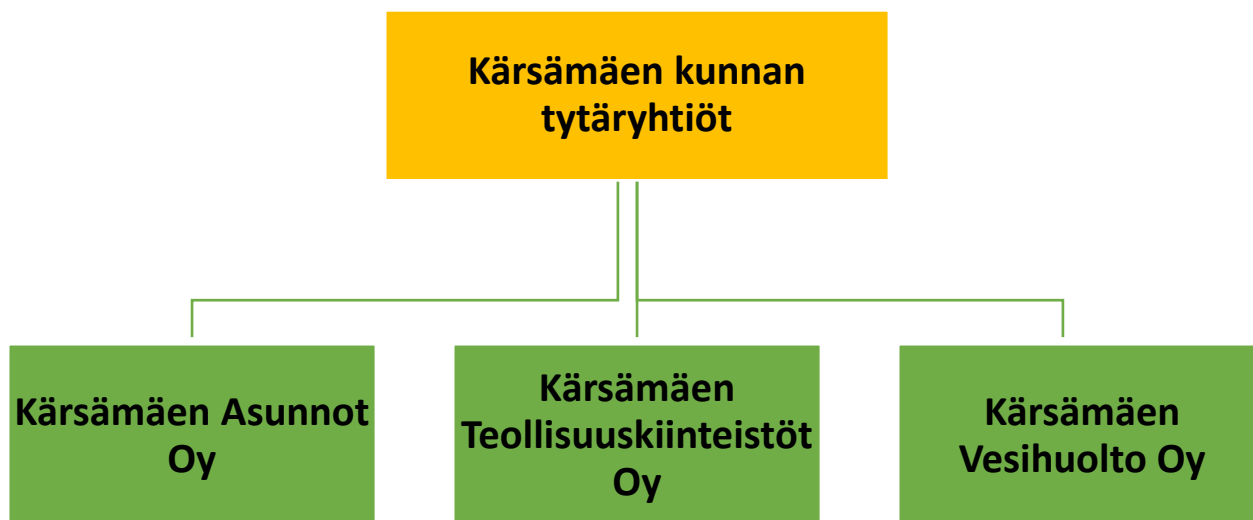
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohteen toiminta päättyi Koivupuiston vuodeosaston ja keittiön tiloissa keväällä. Pohde irtisanoi vuokrasopimukset keittiön osalta elokuun loppuun mennessä ja vuodeosaston osalta vuoden 2025 loppuun.

Ruokahuollosta ja siivouspalveluista vastaa Fodbar Oy. Ruokahuollon ja siivoustoimen tehtävien suorittamista on valvottu käyttäjien antamien palautteiden ja omavalvonnan avulla.

Kokonaisuudessa tekninen lautakunta on toiminut hyvin tehtäviensä hoidossa kunnan toimintoja ja tavoitteita tukien.

Mika Autio toimi teknisen lautakunnan puheenjohtajana 1.1.2025-4.6.2025 eikä tältä osalta osallistunut teknisen lautakunnan arviointiin.

Kuntakonsernin toiminnan ja talouden tarkastelu

Kärämäen Asunnot Oy

Asunnot Oy:n liikevaihto oli 1 131 071 euroa ja tappio oli 55 678 euroa. Yhtiön käyttöasteen tulisi olla noin 95 %.

Kärämäen Teollisuuskiinteistöt Oy

Teollisuuskiinteistöt Oy:n liikevaihto oli 833 312 euroa ja voitto oli 99 896 euroa. Yhtiön käyttöaste on pysynyt hyvällä tasolla.

Kärämäen Vesihuolto Oy

Vesihuolto Oy:n liikevaihto oli 573 208 euroa ja voitto oli 10 901 euroa. Liikevaihdon nousu johtui suoraan veden myynnin lisäyksestä. Yhtiö saavutti pääosin tavoitteitansa.

Yhteenveto

Tarkastuslautakunta esittää tilintarkastajan lausunnon mukaisesti, tilinpäätöksen vahvistamista ja vastuuvapauden myöntämistä kunnan hallintoa ja taloutta hoitaneille tilivelvollisille tilikaudelta 1.1.-31.12.2025.

Tarkastuslautakunta antaa arviointikertomuksen vuodelta 2025 kunnanvaltuustolle käsiteltäväksi ja esittää, että kunnanvaltuusto pyytää kunnanhallitusta kokoamaan selvitykset hallintokunnilta ja tytäryhtiöiltä tarkastuslautakunnan antamiin suosituksiin ja parannusehdotuksiin syyskuun loppuun mennessä.

Allekirjoitukset

Mika Autio, varapuheenjohtaja

Tapio Myllymäki

Marjatta Seppä

Tarja Mäenpää